

N:o 43.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 8 Maj 1884.
— — — — Andra Kammaren den 9 — —

Riksdagens skrifvelse till Konungen, om antagande af en Lag angående utsträckt tillämpning af de i Förordningen den 15 Oktober 1880 meddelade särskilda föreskrifter angående lagfart, in-teckning och utmätning af jernväg, så ock i fråga om för-valtning af jernväg under konkurs.

(Lag-Utskottets utlåtande N:o 56.)

Till Konungen.

Det bolag som, under namn af Nora—Ervalla jernvägsbolag, bildades i ändamål att åstadkomma jernvägsförbindelse mellan städerna Nora och Örebro, var ett solidariskt bolag, enligt hvad dess första bolagsordning af den 26 April 1855 utvisar. Sedan sådan förbindelse åvägabragts genom anläggning af bredspårig jernväg mellan Nora och en å Köping—Hults-jernvägen norr om Örebro befintlig station, förr benämnd Dylta, numera Ervalla station, samt förstnämnda jernväg blifvit år 1856 för allmän trafik öppnad, antog bolaget, såsom egare af jernvägen, den 31 Januari 1870 ny bolagsordning, enligt hvars första paragraf bolaget skulle hafva till föremål att, i enlighet med det mellan bolaget och Kongl. Styrelsen för allmänna väg- och vattenbyggnader den 20 Mars 1854 afslutade kontrakt, för all framtid underhålla Nora—Ervalla jernväg och å densamma ombesörja daglig forsling af personer och varor medelst regelbundna bantåg. Sedermera har bildats ett aktiebolag,

benämndt Nora—Ervalla jernvägsaktiebolag, hvars bolagsordning blifvit af Eders Kongl. Maj:t den 6 Maj 1881 faststald, och som, enligt hvad samma bolagsordnings 1 § utvisar, hade till ändamål att af Nora—Ervalla solidariska jernvägsbolag öfvertaga ifrågavarande jernväg och att enligt förr omförmälda kontrakt framgent underhålla densamma och derå ombesörja daglig regelbunden fart med lokomotiv till personers och varors fortskaffande.

Det för jernvägsanläggningen beviljade understödet af allmänna medel har utgått dels med 112,500 kronor såsom anslag utan återbetalningsskyldighet, dels ock såsom lån till belopp af 225,000 kronor, hvilket belopp blifvit till fullo inbetaldt. Bolaget läser deremot häfta i skuld till enskilda personer för erhållna försträckningar.

Det har, vid sålunda upplysta förhållanden, synt Riksdagen obilligt, om den omständigheten, att Nora—Ervalla jernvägsbolag icke haft af nöden att för jernvägens anläggning hos Konungen söka expropriationsrätt, utan på öfverenskommelsens väg förskaffat sig den för jernvägen erforderliga mark, skulle föranleda dertill, att egarne af samma jernväg, hvilken dock befunnits af den vikt och betydelse för det allmänna, att i och för dess utförande erhållits både statsanslag och låneunderstöd till belopp, som i förhållande till jernvägens längd, 1,6 mil, icke varit obetydliga, skulle gå förlustige de fördelar, hvilka förordningen den 15 Oktober 1880 afser att bereda egare af jernvägar, med hvilka, på ofvan omförmälda omständighet när, Nora—Ervalla jernväg torde kunna anses fullt likstald.

Riksdagen, hos hvilken framställning i ämnet skett, och som sålunda funnit billighetsskäl tala därför, att ofvan nämnda fördelar må tillgodokomma ej mindre Nora—Ervalla jernvägsaktiebolag än äfven det eller de öfriga jernvägsbolag, hvilka möjligen kunna befinna sig i samma ställning som nämnda bolag, har på sådan grund för sin del antagit ett förslag till lag, hvarigenom nu anmärkta brist i förevarande del af vår lagstiftning skulle blifva afhulpen. Enligt detta förslag skulle det ankomma på Konungen att afgöra, huruvida 1880 års förordning i de delar, hvilka icke innehålla blotta öfvergångsstadganden, skall för jernvägar, tillkomna under liknande omständigheter som den ifrågavarande, göras gällande eller icke. Till stöd för samma bestämmelse vill Riksdagen erinra ej mindre om den analogi, som därför kan hemtas från stadgandet i 19 kap. 14 § Strafflagen, än ock derom, att de förhållanden, hvilkas tillvaro enligt förslaget utgör förutsättning för sådan utsträckt tillämpning af 1880 års förordning, som nu blifvit ifrågasatt, uppenbarligen äro af beskaffenhet, att profningen af desamma snarare bör tillkomma Konungen än vederbörande domstol.

Då, såsom ofvan nämnts, den skilnad förefinnes mellan nu ifrågasvarande jernvägar samt dem, å hvilka 1880 års förordning för närvarande är tillämplig, att här expropriation icke försiggått eller rätt dertill ens sökts, har Riksdagen funnit det till förekommande af rättskollisioner vara nödigt, att för beviljande af första gången sökt lagfart å jernvägen särskildt stadgas det vilkor, att sökande bolaget gitter förete fullständiga fångeshandlingar å all den till jernvägen hörande mark, äfvensom behörigen styrka, att icke någon del af den mark är in-tecknad för annan än bolagets gäld.

Riksdagen har följaktligen för sin del antagit följande

Lag

angående utsträckt tillämpning af de i Förordningen den 15 Oktober 1880 meddelade särskilda föreskrifter angående lagfart, in-teckning och utmätning af jernväg, så ock i fråga om förvaltning af jernväg under konkurs.

Härigenom förordnas som följer:

Har bolag, som bildats i ändamål att anlägga jernväg och dertill af allmänna medel undfått understöd, åtkommit den för jernvägen erforderliga mark, utan att hafva hos Konungen sökt rätt att förvärfva densamma enligt gällande författningar om jords eller lägenhets afstående för allmänt behof; och var jernvägen för allmän trafik öppnad, när Förordningen den 15 Oktober 1880, innefattande särskilda föreskrifter angående lagfart, in-teckning och utmätning af jernväg, så ock i fråga om förvaltning af jernväg under konkurs, trädde i kraft, eger, uppå ansökning, Konungen förordna, att föreskrifterna i 1 till och med 22 §§ af nämnda förordning skola å sådan jernväg tillämpas; dock under vilkor, att, när lagfart å jernvägen första gången sökes, sökande bolaget gitter förete fullständiga fångeshandlingar å all den till jernvägen hörande mark äfvensom behörigen styrka, att icke någon del af den mark är in-tecknad för annan än bolagets gäld.

Detta sitt beslut får Riksdagen härmed för Eders Kongl. Maj:t tillkännagifva.

Med undersätlig vörduad:

Stockholm den 9 Maj 1884.